

Άρθρο 23

Μη εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες

Οι ακόλουθες δαπάνες δεν εκπίπτουν:

- τόκοι από δάνεια, εκτός τραπεζικών κ.λπ., που υπερβαίνουν το επιτόκιο των δανείων αλληλόχρεων λογ/σμών

α) τόκοι από δάνεια που λαμβάνει η επιχείρηση από τρίτους, εκτός από τα τραπεζικά δάνεια, **μικροχρηματοδοτήσεις που λαμβάνουν οι δικαιούχοι της παρ. 1 του άρθρου 15 για τη χορήγηση μικροχρηματοδοτήσεων,⁽¹⁾ διατραπεζικά δάνεια,** καθώς και τα ομολογιακά δάνεια που εκδίδουν ανώνυμες εταιρείες⁽²⁾ και τα χρεωστικά ομόλογα που εκδίδουν πιστωτικοί συνεταιρισμοί που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα⁽³⁾ κατά το μέτρο που υπερβαίνουν τους τόκους που θα προέκυπταν εάν το επιτόκιο ήταν ίσο με το επιτόκιο των δανείων αλληλόχρεων λογαριασμών προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτό αναφέρεται στο στατιστικό δελτίο οικονομικής συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδας για την πλησιέστερη χρονική περίοδο πριν την ημερομηνία δανεισμού,

- δαπάνες άνω των 500€ που δεν εξοφλήθηκαν μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής

β) κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ, εφόσον η τμηματική ή ολική εξόφληση δεν έγινε με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής,

- ασφαλιστικές εισφορές

γ) οι μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές,

- προβλέψεις

δ) προβλέψεις⁽⁴⁾ εκτός των οριζομένων στο άρθρο 26,

- πρόστιμα - ποινές

ε) πρόστιμα και ποινές, περιλαμβανομένων των προσαυξήσεων,

- αμοιβές που συνιστούν ποινικό αδίκημα

στ) η παροχή αμοιβών σε χρήμα ή είδος που συνιστούν ποινικό αδίκημα,⁽⁵⁾

(1) Στην περίπτ. α' του άρθρου 23 η φράση «μικροχρηματοδοτήσεις που λαμβάνουν οι δικαιούχοι της παρ. 1 του άρθρου 15 για τη χορήγηση μικροχρηματοδοτήσεων» προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 4701/2020 (ΦΕΚ Α' 128) και ισχύει σύμφωνα με την παρ. του άρθρου 63 του ίδιου νόμου από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από 30.6.2020.

(2) Στην περίπτ. α' του άρθρου 23 οι λέξεις «διατραπεζικά δάνεια, καθώς και τα ομολογιακά δάνεια που εκδίδουν ανώνυμες εταιρείες» προστέθηκαν με την παράγρ. 9 του άρθρου 22 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ Α' 287) και ισχύουν από 1.1.2014.

(3) Στην περίπτ. α' του άρθρου 23 η φράση «και τα χρεωστικά ομόλογα που εκδίδουν πιστωτικοί συνεταιρισμοί που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα» προστέθηκε με την παράγρ. 1 του άρθρου 95 του ν. 4605/2019 (ΦΕΚ Α' 52) και ισχύει σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου και νόμου από 1.1.2014.

(4) Στην περίπτ. δ' του άρθρου 23 διαγράφησαν οι λέξεις «για διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων» με την παρ. 9 του άρθρου 22 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ Α' 287) και ισχύουν σύμφωνα από 1.1.2014 και μετά.

(5) Η περίπτ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 23 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 115 του ν. 4549/2018 (ΦΕΚ Α' 105) και ισχύει σύμφωνα με την περίπτ. α' της παρ. 18 του ίδιου άρθρου και νόμου από το φορολογικό έτος 2018 και επόμενα.

Η περίπτωση που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«στ) η παροχή ή λήψη αμοιβών σε χρήμα ή είδος που συνιστούν ποινικό αδίκημα,»

ζ) ο φόρος εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων του τέλους επιτηδεύματος και των έκτακτων εισφορών, που επιβάλλεται για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε, καθώς και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που αναλογεί σε μη εκπιπόμενες δαπάνες, εφόσον δεν είναι εκπεστέος ως Φ.Π.Α εισροών,

- φόρος εισοδήματος - τέλος επιτηδεύματος - έκτακτες εισφορές

η) το τεκμαρτό μίσθωμα της παραγράφου 2 του άρθρου 39 σε περίπτωση ιδιόχρησης κατά το μέτρο που υπερβαίνει το τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου,

- ιδιόχρηση

θ) οι δαπάνες για την οργάνωση και διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων που αφορούν στη σίτιση και διαμονή πελατών ή εργαζομένων της κατά το μέτρο που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα και κατά το μέτρο που η συνολική ετήσια δαπάνη υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθαρίστου εισοδήματος της επιχείρησης,

- έξοδα οργάνωσης ημερίδων για σίτιση και διαμονή

ι) οι δαπάνες για τη διεξαγωγή εορταστικών εκδηλώσεων, σίτισης και διαμονής φιλοξενούμενων προσώπων κατά το μέτρο που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα και κατά το μέτρο που η συνολική ετήσια δαπάνη υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθαρίστου εισοδήματος της επιχείρησης,

- δαπάνες εορταστικών εκδηλώσεων και δαπάνες σίτισης και διαμονής φιλοξενούμενων

ια) οι δαπάνες ψυχαγωγίας. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που η επιχειρηματική δραστηριότητα του φορολογούμενου έχει ως κύριο αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ψυχαγωγίας και οι δαπάνες αυτές πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής,

- δαπάνες ψυχαγωγίας

ιβ) προσωπικές καταναλωτικές δαπάνες και

- προσωπικές δαπάνες

ιγ) το σύνολο των δαπανών που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος μη συνεργάσιμο ή που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 65 του Κ.Φ.Ε, εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίων με σκοπό τη φοροαποφυγή ή τη φοροδιαφυγή. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν αποκλείει την έκπτωση των δαπανών που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., εφόσον υπάρχει η νομική βά-

- δαπάνες που καταβάλλονται σε φορολογικό κάτοικο κράτους μη συνεργάσιμου ή σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς